

İSLAM DİNİNE YARDIM ETMEK İÇİN VERİLEN GAYRETLER VE ÖNEMİ

es-Selâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve berekâtüh!

Allah hepinizden razı olsun.

Bundan önce birçok yerde camiamız, cemaatimiz değerli ve semereli çeşitli toplantılar yaptı. Bu toplantılardan çok büyük, çok çeşitli faydalar; maddî sonuçlar, mânevî sevaplar hâsıl oldu.

Mesela Akbük'te böyle coşku ile kurduğumuz Akra-Ak Radyo'muz bugün Türkiye'de İstanbul, İzmir, Konya, Denizli, Adapazarı, daha başka il ve ilçelerde hizmet veriyor ve İstanbul'daki 50 kadar FM yayını yapan radyo içinde dinleyicisi en çok olan üç radyonun içine giriyor, elhamdülillah... Fakat sadece müzik yayını yapmadığı için, kültürümüze faydası yönünden birinci durumda bulunuyor.

Allah cümlelizden ve bu sahada çalışma gösteren kardeşlerimizden razı olsun. Radyonun çok büyük faydasını görüyoruz, tesirli olduğunu görüyoruz. Devreden çıkmadığını, televizyonların icadıyla, yürürlüğe girmesiyle

değerinin azalmadığını görüyoruz. Onun için radyo çalışmalarımız devam ediyor.

Türkiye'nin nüfus mesabesine göre diğer önemli bölgelerine de inşaallah bu yayınlarımızı yayacağız ve dinimize, kültürümüze, tarihimize, milletimize hizmetlerimizi karınca kararınca yapmaya gayret edeceğiz.

Kâinata tesadüf olmadığını biliyoruz ve Rabbimiz'in her işinin hikmetli olduğuna vâkıfız. Müslümanlar olarak biliyoruz ki Rabbimiz'in her işinde hikmetler vardır.

Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah; bütün güç ve kuvvet O'ndadır. Olduran, öldüren O'dur. Sevk eden, vesile olan O'dur. Yükselten, alçaltan O'dur.

Dinimizin bizim temsil ettiğimiz, gösterdiğimiz, müslümanların teşkil ettiği manzardan çok daha yüksek olduğu artık yirminci yüzyılda, ilim asrında daha iyi anlaşılıyor. Dinimiz çok yüksek. Şeyh Sâdî diyor ki;

“İslâm her türlü ayıptan münezzehtir, müberradır, pâktır, güzeldir. Her ayıp ki vardır, bizdedir. Görülen ayıplar bizdedir.”

a. Hizmet Potansiyelimiz Çok Yüksek. Hakkını Veremediğimiz İçin Mahcubuz

İslâm'ın güzelliğini görüyoruz. Müslümanlar olarak İslâm'a çok daha güzel hizmet etme durumunda olduğumuzu seziyoruz.

Büyük mahcubiyet içindeyiz; Rabbimiz'e güzel kulluk yapamıyoruz, Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'e güzel ümmetlik arz edemiyoruz, müslüman kardeşlerimize gereken kardeşliğin icabını sunamıyoruz. Yüreğimiz Bosna'da yaralıdır, Kafkasya'da yaralıdır, Orta Asya'da yaralıdır. Afrika'da, Filipinler'de, dünyanın her yerinde kardeşlerimiz var. Her yönden çok daha fazla çalışmamız gerektiğini hissediyoruz.

Allah'ın bize bahşettiği nimetlerin içinde o nimetlerden utanıyoruz. "Layık olmadığımız halde Mevlâmız bize bu nimetleri veriyor; biz niye O'nun layık olduğu kulluğu O'na yapamıyoruz?" diye mahcubiyet içindeyiz. Rabbimiz kusurlarımızı bağışlasın. Noksanımıza nazar etmesin. Azımızı çoğa saysın ki O'nun şânındadır;

مى بهانه اورا بل كه دهند نمى بها رحمتشرا

جوىند

Rahmeteşrâ bahâ nemî dehend, bel ki orâ bahâne mî cûyend.

Rahmetine baha istemiyor, bahane buldu mu rahmetini ihsan ediyor. Bizim karınca gibi küçük adımcıklarımızın O'nun engin rahmetine ermemize vesile olmasını dilerim.

Tahsis-i nimet sadedinde, benim ve sizlerin maddî bir ihtiyaç içinde olmadığımızı, Cenâb-ı Mevlâ'nın sonsuz maddî ve mânevî lütuflarına gark olmuş, yüzmekte olduğumuzu arz ederim. Hiçbirimizin herhangi bir şekilde maddî bir yardıma ihtiyacı yoktur. Hepimiz Allah'ın dinine yardım etme ihtiyacı içinde kıvranıyoruz.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ.

Yâ eyyühe' llezîne âmenû kûnû ensâralah. “Ey iman edenler! Allah'ın dininin yardımcıları olun!”¹ hitabı kulağımızda. Bu yap-

¹ 61/Saff, 14.

tığımız anonslar ve çalışmalar onun sonucudur.

Ben böyle bir çalışmanın yapılmasından utanıyorum; sırtım terliyor, alnım boncuk boncuk terliyor. Bir şey istiyor gibi bir durum... Tabii veren el alan elden üstündür. Alan el için üzücü bir şey ama İslâm için alınıyor diye teselli buluyoruz, göz yumuyoruz. Aslında elimizdeki imkânlarla çalışmalarımıza devam etsek, bu çalışmalar da Türkiye’de hatırlı çalışmalardır; irabda mahalli vardır, kıymetlidir, boş değildir, ses getirmektedir. Türkiye’de değil dünya üzerinde bir etkinliğimiz olduğunu birçok kardeşlerimiz, dünyayı gezenler, dolaşanlar bilirler. Ama biz bunların çok daha üstünde hizmet verecek potansiyele sahip olduğumuz için bilkuvve daha büyük hizmet etme imkânımız var, onu yapamadığımız için mahcubuz.

Allahu Teâlâ hazretleri bizden bu dünyada zenginlik, mevki, makam istememiştir; kulluk istemiştir. Bizim bütün varımız ve bütün imkânımız, faaliyetlerimiz Cenâb-ı Mevlâ’nın dinine hizmete %100 dönük olmalıdır. Hepimizin asıl mesleğinin, faaliyetinin,

amacının Allah'ın dinine yardım etmek olması bahis konusudur.

Dünyanın üzerinde her çeşit insan bizim faaliyetimizden istifade edebilir. Karşımızdaki Sakız adasının ahalisi, Girit'teki, Amerika'daki, Rusya'daki ahali dahi böyledir. Suriye başmüftüsü -Diyanet İşleri Başkanı- Rusya'ya gittiği zaman, orada Rus yüksek yöneticilerinden biriyle görüşmüş. Müftü efendi onun sorularına cevap vermiş. O Rus yöneticisi, yüksek rütbeli şahsiyet de;

“Efendim, kabul ediyorum, siz haklısınız.” demiş.

Ondan sonra da müftü efendi Suriye'ye döndüğü zaman mektup yazarak;

“Efendim, size verdiğim söze devam ediyorum, namazımı kılıyorum, ibadetlerimi yapıyorum.” demiş.

Müftü efendi bana;

“Rusya'da o kadar büyük gelişmeler var ki bunları yakından bilerseniz kalkar şıkır şıkır oynarsınız!” demişti.

Ben de o zaman “Müftü efendi mübalağa yapıyor.” diye düşünmüştüm çünkü Glasnost

ve Perestroyka meseleleri yoktu, Gorbaçov ortada değildi.

Ama sonucun bizler için bir hayli güzel olduğu görülüyor. Bizim önümüzde ayrıca onlara karşı da bir sorumluluk kapısı açılmıştır. Kazakistan'a, Kırgızistan'a, Türkmenistan'a, Özbekistan'a, Azerbaycan'a ve diğer illere -yani İslâm ve Türk ülkelerine- kat kat, katmerli borcumuz vardır. Çünkü akrabamızdır, ihvanımızdır, kardeşlerimizdir; oralarda da ihvanımız, kardeşlerimiz vardır. Binâenaleyh, bizim bir saniyemizin boş geçmemesi gerekmektedir. Bir kuruluşumuzun [boşa] harcanmaması gerekmektedir.

Bizim içimizde Türkiye'yi yöneten kardeşlerimiz vardır. Yönetim bilgisini çok iyi bilen, ekonomiyi çok iyi bilen, bakanlık yapmış, daha yüksek seviyelere çıkmış, daha da yükseklere layık çok kardeşlerimiz vardır. Camiamız bu kadar kuvvetli iken hizmetlerimiz ona göre son derece zayıftır.

Bunu bir hizmet eden kardeşiniz olarak sizin heyetinize arz ediyorum. Bizim hizmetlerimiz bizden çıkabilecek hizmetlerin çok

altındadır, d nundadır, eksiktir. Bundan sorumlu olabiliriz.

Allahu Teâlâ hazretleri affeylesin. Gayretimizi ziyade eylesin. Güzel hizmetler yapmayı nasip eylesin.

b. İlmî Kendimize Rehber Edindik

İlmî kendimize rehber edindik  nk  “İlim m r sttir.” buyuruyor Hz. Ali Efendimiz. İlim hakiki m r sttir. İlim insana gerçek yolu gösterir. Yanlış ve doğru onunla  l l r, tartılır. İnsan doğru yolu onunla yakalar. Peygamber-i Z hanımız *sallallahu aleyhi ve sellem* bize hak neredeyse onunla beraber olmayı, hakkı kabul etmeyi emretmiştir.

“Eđer kızıdığın, senden k c k ve sana düşman olan insandan söylense bile hakkı kabul et. Eđer sevdiğin, sana akraba olan, senden büyük bir insan dahi yanlış bir Őeyi sana yaptırmaya  alı sa, bir batılı teşvik etse onu reddet, onu kabul etme.” buyurmuştur.

Binâenaleyh, biz hakkın y ranıyız, hakkın yanındayız. Hakkı tutmamız gerektiği için ilimle beraberiz.

İlim rehberimizdir. Őer’  ilimler din  konudaki rehberimizdir. Ak id ilmi itikatta reh-

berimizdir. Tefsir ilmi Kur'an'ı anlamakta rehberimizdir. Hadis ilimleri, sîret ilmi Peygamber Efendimiz'i anlamakta rehberimizdir. İlim rehberimiz olduğu için kurmuş olduğumuz vakıflarımızda ilmi ön plana aldık ve kardeşlerimize ilmî çalışmayı, düzenli çalışmayı, İslâm'ın bize göstermiş olduğu şekilde çalışmayı aşılama ve bunu alışkanlık haline getirmelerini istiyoruz. Çalışmalarını ilme dayandırmalarını, sözlerini ilimle söylemelerini istiyoruz.

Bu toplantılarımızın bir gayesi bu aşığı tutturaktır. Kardeşlerimiz ilme âşına olsunlar, ilmi sevsinler, ilmi rehber edinsinler, ilimden uzak kalmasınlar, ilimle meşgul olsunlar ve ilmin en son verilerini, mahsullerini, sonuçlarını böyle toplantılarda en yetkili şahıslardan, en yüksek unvanlı ilim adamlarından dinleyerek öğrensinler diye bu toplantıyı yapıyoruz. Çünkü ilim yolu cennet yoludur.

Dilerim ki Çeşme'deki bu toplantımızda ilim ve kültür bakımından, dünyanın ve çevremizin şartlarını doğru değerlendirmeniz ve bunların karşısında yapmanız gerekli görevleri

iyi düşünüp üzerinize düşeni daha sağlam bir şekilde yapmanız bakımından faydalı olmuştur. Bu toplantıların öyle olmasını temenni ediyorum.

Kriz dönemini seçmemizin sebebi budur. Çevremizi, Orta Doğu'yu anlatmamızın, bunun bir açık oturum konusu yapılmasının sebebi budur. Çevremizden kopamayız, çevremizle alakalarımızın çok kuvvetli ve çok dikkatli olması gerekir diye bu çalışmalarını yaptık. İnşallah bunların sonucunda çalışmalarınız daha güzel olacaktır.

Rusya'daki değişimler dolayısıyla Ayvalık'taki Murat Reis Oteli'nde toplantıyı yaptığımız zaman dünyadaki değişimleri, Türkiye'nin çevresindeki değişimleri ve bunların bizim vakfımızın, 50 küsur şubesi personeli tarafından doğru öğrenilmesi suretiyle hizmetlerin bunlara göre ayarlanması çalışması tarzında başlamıştık. Gemlik'teki çalışmalarımız bir üç aylık seminere bedeldi çünkü günde üç veya dört ilmî toplantı yapıyorduk ve bir hafta devam etmişti; muazzam bir eğitim olmuştu. Çocuklar bile değişmişti. Çocuklar bile elinde kağıt kalemle mikrofonun ba-

şına gelip fikirlerini söyledikleri zaman bizlere parmak ısırtmışlardı.

Orada biraz konuşmalar sayı bakımından az olmuştur. Ama biz bir teşebbüste muhtelif kârlılıkları beraber düşünüyoruz. Yani yaptığımız bir atılımın, bir teşebbüsün birçok faydalarını; maddî faydasını, mânevî faydasını, sosyal faydasını düşünüyoruz.

Düşündüğümüz şeylerden birisi de hanımların rahat etmesidir, streslerinin giderilmesidir, aileye bir huzur ve rahat gelmesidir. Hanımların hiç olmasa bu gibi vesilelerle 3-4 gün yemek yapmayıp, ev işiyle meşgul olmayıp böylece bir dinlenmesini sağlamaktır. Çünkü bunları tek başına kardeşlerimizin sağlaması mümkün değildir, benim de sağlamam mümkün değildir. Hayatın akışı ve olayların bizi yakamızdan çekişi ile biz sürüklenip giderken, o sürüklenmenin içinden bir kenara çekilip böyle güzel yerlerde dinlenmek bizim için ayrıca bir faydadır.

Düşündüğümüz sosyal faydalar arasında kardeşlerimizin birbirlerini daha yakından tanınması vardı. Bizimle kardeşlerimizin bu-

luşması meselesi vardı. Kardeşlerimiz birbirleriyle böylece görüşmüş oluyorlar.

Bu gibi toplantılar çocuklarımız için bir eğitim vesilesidir. Onlar için anaokulu ve kreş açarak onları sosyal hayata hazırlıyoruz. Biliyorsunuz anaokulunda okumuş çocuklar ilkokula gittikleri zaman ötekilerden daha başarılı oluyorlar. İlkokula doğrudan doğruya giden bir çocuk öğretmene intibak için senenin yarısını kaybediyor ama anaokuluna gitmiş olan bir çocuk gayet zeki oluyor ve eğitiminde bunun katkısı, faydası oluyor. Çocuklarımızın üzerine çok düşmeliyiz. Onların eğitimi bizler için fevkalâde değerlidir. Bu faydalar var.

[Bir de] benim terlediğim, sizin bu konuştuğunuz, sonunda bir maddî sonuç çıkması, bir takım atılımların yapılması çalışması var. Tabii bunlar da önemlidir çünkü biz;

c. **Düşmanlarınıza Karşı Elinizden Geldiğince Kuvvet Hazırlayın**

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ .

Ve eiddû lehüm mesteta'tüm min kuvvetin. “Düşmanlarınıza karşı elinizden geldiğince kuvvet hazırlayın, onlara karşı silah ve

mühimmat teşkil edin; atları besleyin, kuvvetlenin." ² ayet-i kerîmesinin bugünkü çağda uygulanmasında başka şeyler yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Sosyal müesseselerin, ekonomik müesseselerin de bir silah olduğunu düşünüyoruz. Ekonomisi kuvvetli olan devletler kuvvetli oluyor, ekonomisi çökmüş olan devletler de birçok bakımdan istediklerini yapamıyor, haklarını koruyamıyor diye kuvvetli olmayı da düşünüyoruz. Bir de bağış almak, el açmak, bir şeyler istemek yerine doğrudan doğruya kendimiz prodüktif olmak, üretici olmak suretiyle, üretip ürettiğimiz faydayı hizmete sunmak bize daha soylu bir hareket gibi geliyor. Yani buradaki yapılan yardımlar nihayet bizim şirketimiz oluyor, siz o şirketin üyesi oluyorsunuz; neticede sizin bir ekonomik atılımınız, teşebbüsünüz oluyor ama bundan fakir öğrenciler, aileler, çeşitli halk tabakaları istifade ediyor ve görüyorsunuz. Bu jesti de bize bir beşâret-i işaret olarak değerlendiriyorum.

² 8/Enfal, 60.

Müesseselerimizde kalmış insanlar, müesseselerimizin vakıflarında yetişmiş insanlar, öğrencilik çağlarında bizim elimizden geldiğince kendisine yardım etmeye çalıştığımız insanlar şimdi çok büyük başarılarla karşımızda bulunuyorlar. Yani diktiğimiz fidanlar çiçek açıyor, meyve veriyor, hatta müesseselerimizde çalışan kardeşlerimizin çoğu bizim kendi yetiştirdiğimiz elemanlar oluyor. Bu da elhamdülillah şâyân-ı şükran, hamd ü senâ edeceğimiz, Mevlâmız'a şükredeceğimiz bir durumdur.

Allahu Teâlâ hazretleri tertip edenleri ve çalışıp gayret gösterenleri taltif eylesin, mükâfatlandırısın, ecir ve sevap ihsan eylesin. Katılan kardeşlerimizi maddeten ve mânen mükâfatlandırısın, faydalandırısın.

Aralarınızda -tabii dört gün beraber yaşamaktan dolayı- hukuk teşekkül etmiştir, kul hakları oluşmuştur. Biriniz sıranın önünde olduğunuz için açık büfeden bazı şeyleri alabilmişsinizdir de arkada kalan kalanlarla yetinmiştir, böylece hak geçmiştir. Haklarınızı birbirlerinize helal edin çünkü kul hakkının sorumluluğu çok ağırdır. Ama hak yememeye,

kimsenin hakkını çiğnememeye de gayret edin.

Ben şahsen elimdeki kağıdı buruşturup yere atmaktan bile korkuyorum. Belki bir vehimdir, vesvesedir bu kadarı ama yere attığım zaman bunu bir başkası bir zahmetle alacak diye ne arabanın camını açıp dışarıya çöp atıyorum -içeride bir poşet bulunduruyorum, onun içine koyuyorum- ne de öyle bir yerde bir çöp atmayı uygun görüyorum.

Bir hanımefendi geldi;

“Hocam ben dün buradaydım - öğretmenim- ama burada abdest almaktan bile korktum. Yani müessese sahibinin -ben burada para verip de kalmıyorum- acaba abdest almama rızası var mıdır?” dedi.

Ben de Yusuf Bey namına;

“Abdest ibadetin vesilesidir. Herhalde su kıtlığı da olmadığı için ona müsaade vardır ama bu davranışınız ve düşünceniz beni çok duygulandırdı, Allah razı olsun.” dedim.

Haklara riayet edici olalım. Allahu Teâlâ hazretleri bizi sevdiği en güzel huylarla mütehallık eylesin, en güzel sıfatlarla muttasıf

eylesin, en güzel amelleri işlemeye muvaffak
eylesin. Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar
olarak, yüzü ak, alnı açık varmayı nasip eyle-
sin. Cennetiyle, cemaliyle cümlelerinizi, cümle-
mizi müşerref eylesin. Habîb-i edîbine Fir-
devs-i Âlâ'da komşu eylesin.

*es-Selâmü aleyküm ve rahmetullâhi ve
berekâtüh...*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

22 Cemâziye'l-Evvel 1415 / 27.10.1994

İzmir

[Bütün KONFERANSLAR'a PDF olarak ulaşmak
için tıklayınız.](#)

